

Ciaconna, (csakonna) vagy Ciacconna, franciául Chaconne, komoly jellegű nemes tánc, mely különösen régebbi francia operákban fordul elő. Üteme háromnegyed.

Cid, tragédia 5 felv. Írta *Pierre Corneille*. Ford. *Hegedűs* Lajos és *Gregus* Ágost. Bem. 1853. ápr. 18., Nemzeti Színház. Szereplők: Chimène: *Jókainé*; Rodrigo: *Szigeti* József; Don Diègo: *Fáncsy* Lajos; Don Fernando: *Hegedűs* Lajos; Don Gomez: *Tóth* József. Felújították 1865. márc. 8-án, majd 1878. szeptember 13-án: U. o. Szereplők: Don Fernando: *Komáromi*; Dona Uracca: *Jászai* Mari; Don Diègo: *E. Kovács* Gyula; Don Gomez: *Szigeti* Imre; Don Rodrigo: *Nagy* Imre; Chimène: *Felekyné*. Ujabban lefordította *Radó* Antal, 1889. (Párizsban 1913. dec. havában ezredszor adták.)

Cifra nyomorúság. Valószínűleg *Csiky* Gergely hasonnevű vígjátéka (1881.) nyomán ment át a köztudatba e kifejezés, amely a színpályát is akarja jellemezni röviden és markánsan.

Cigány, népszínmű 3 felv. Írta: *Szigligeti* Ede. Bem. 1853. dec. 17. Nemzeti Színház. Főszereplők: *Szentpétery* Zsigmond (Zsiga); *Bulyovszkyné* (Rózi); *Füredy* Mihály, *Eötvös* Borcsa. A Városi Színház 1924. dec. 13-án iktatta műsorába, Rózsahegy Kálmánnal a címszerepben. Belgrádban Várhidy (Bacsivanszky) Sándorral színre került 1874. júl. havában. Ujabban lefordította szerb nyelvre *Szimics Milán Jusztin*.

Cigánybáró, nagy operett 3 felv. Jókai regénye után írta *Schmitzer* Ignác, zenéjét szerzte *Strauss* János. Magyar színpadon először Kolozsvárott került színre, 1886. márc. 2-án, ezzel a szereposztással: Barinkay: *Kápolnai* János; Zsupán: *Hegedűs* Ferenc; Carnero: *Makó* Lajos; toborzótiszt: *Várady* Miklós; Szaffi: *Szilassy* Irén; Mirabella: *Láng* Etel; Arzéna: *Serédi* Sarolta; Cipra: *Könczöl* Etel; Ottokár: *Mezei*. A Népszínházban 1886. márc. 26-án került színre, a főszereplők a következők voltak: Zsupán: *Németh* József; Arzéna: *Ligeti* Irma; Mirabella: *Aranyosiné*; Ottokár: *Kiss*; Carnero: *Szilágyi*; Barinkay: *Pálmay* Ilka;

Cipra: *Margó* Célia; Szaffi: *Hegyi* Aranka; Gábor diák: *Gergely*. Az első évben 42-szer adták. 50-ik előadása: 1887. nov. 23-án, 100-ik előadása 1896. dec. 17-én volt. Szegeden 1886. nov. 13-án került bemutatásra. Itt a következő szereposztás mellett adták: Zsupán: *Andorffy* Péter; Barinkay: *Balogh*; Szaffi: *Liptai* Laura; Cipra: *Fratta* Vilma; Arzéna: *Margó* Zelma; Mirabella: *Gondáné*; Carnero: *Tollagi* Adolf; Gábor diák: *Csatár* Győző. Békésgyulán 1886. júl. 10-én és ugyanakkor Balatonfüreden is színre került. Győrött 1887. febr. végén. A M. Kir. Operaházban bem. előadása 1905. május hó 27-én volt, ezzel a szereposztással: Szaffi: *Krammer* Teréz; Cipra: *Szántó* Lili; Arzéna: *Payer* Margit; Barinkay: *Arányi* Dezső; Carnero: *Kornai* Richárd; Gábor: *Dalnoky* Viktor. Új betanulással 1925. okt. 24-én adták *Jókai* Mór és *Strauss* János születésének 100-ik évfordulója alkalmából, midőn a színlap így festett: Zsupán Kálmán: *Venczell* Béla; Arzéna: *Halász* Gitta; Mirabella: *Némethy* Ella; Ottokár: *Závodszy* Z.; gróf Carnero: *Komáromy* Pál; Cipra: *Bárony* Dóra; Szaffi: *Sándor* Erzsé; Barinkay Sándor: *Gábor* József; Gábor, diák: *Szemere* Árpád. A Városi Színház új betanulással 1928. ápr. 25-én adta, a következő főszereplőkkel: Zsupán Kálmán: *Pajor* Ödön; Arzéna: *Kovács* Ilonka; Mirabella: *Hamvas* Józsa; Ottokár: *Tarnay* Géza; gróf Carnero: *Sik* Rezső; Cipra: *R. Albert* Erzsé; Szaffi: *Murai* Kató; Barinkay Sándor: *Szedő* Miklós; Gábor diák: *Welser* Tibor. Külföldön a következő városokban adták: Bécsben: 1885. okt. 24-én (»Uraufführung«), 100-adszor: 1886. febr. 23. 150-edszer: 1887. febr. 19. 200-adszor: 1890. okt. 16. Münchenben 1886. január havában; Berlinben: jan. 24-én; u. o. 100-adszor: 1886. május hó 17-én; 200-adszor: 1887. január hó 1-én. Pétervárott: 1886. márc. 21-én. Newyorkban 1886. ápr. havában; Sarajevóban: 1886. okt. 26-án. Darmstadtban: 1888. febr. végén. Majna Frankfurtban: 1889. febr. elején. Milanóban: 1890. nov. havában; Havreban, a Grand Théâtreban *Laffique* Armand fordításában: 1895. jan. 13-án. Bukarestben: 1901. febr.